

Володимир ТУХЛЯН

Життя великого царя Давида було дуже багатограним. Він постає перед нами як пастух, воїн, ватажок, поет, пророк і цар. Разом із тим він був другом, батьком і добрим чоловіком. Особливо глибокою була його віра в Бога. Найбільше вона проявилася у великому покаєнні, яке стало набагато глибшим, аніж його падіння. Саме тому цар Давид залишився для нас чоловіком праведним, благочестивим і добрим.

«Я настановив мого царя над Сіоном, горою святою моєю» (Пс 2, 6). Господь вибрав і помазав його на царя ще тоді, коли він був пастушком, допомагав в усіх його поєдинках, захищав від нападів царя Саула і в усьому, чого б тільки він не просив, Господь його слухав. Палаці блистіли, сусідні народи платили данину, та й громадяни були вельми до нього прихильними і вдячними, а найголовніше, що Давид знав, до кого йому вдаватися за допомогою, бо говорив: «Господь вислухає мене, коли я візвю до нього» (Пс 4, 4). Все це становище представляє немовби рай. Адам, живучи там, все мав і ні про що не турбувався, бо Господь про нього дбав. І ніщо в таких обставинах, здавалося б, не могло позбавити Адама блаженної насолоди. Однак, піддавшись спокусі, Адам вчинив гріх, за що був позбавлений блаженного життя. Подібно до Адама й Давид, що тільки треба було, мав, а якби йому чогось забракло, Господь «додав би ще того і цього» (1 Сам 12, 8). Але гріх є причиною втрат, і через нього ми втрачаємо те, що любимо. І тільки через глибоке покаєння ми примирюємося з Богом. Давид, коли усвідомив свій злий вчинок, вдягнувся у волосяницю і днями й ночами каюся. Справжнє покаєння у смиренні зможе нам дати надію на Боже помилування: «Помилуй мене, Боже, з великої милості твоєї; з великого милосердя твого зітри мої провини» (Пс 50, 3), – молився Давид, коли Господь показав йому іншу сторону гріха.

А все почалося з безділля і пристрасті. «Одного дня під вечір Давид, уставши з своєї постелі й проходжуючись по покрівлі царської палати, побачив із даху жінку, яка купалася. Була та жінка вельми гарна» (2 Сам 11, 2). Коли дівчина купалася, цар

спостерігаючи за нею, знаходився в бездіяльному і благодушному настрої. Саме в такому настрої на людину чигає найбільше спокус, і в такому стані є легше всього піддатися тій спокусі. Тому й не дивно, що Давид, замість того, аби не дивитися на оголену жінку, яка купалася вночі під місячним сяйвом, з пожаданням оглядав її принади, аж поки не вирішив з нею зустрітися. Коли він за нею спостерігав, йому хотілося, щоб ця вельми гарна жінка не була одружена, але Ветсавія, дочка Еліяма, жінка Урії, хеттита, виявилася одруженою. Проте ця обставина не вгамувала його пожадання, тому він посилає своїх слуг, щоб її привели. Гріх вже настільки ним оволодів, що він на шлюбний союз не звертав уваги. В той час до шлюбного союзу ставилися дуже серйозно і ніхто із високодостойних мужів його не порушував. Від керівника народу вимагався особливий приклад, але коли слуги її привели, він, піддавшись спокусі, і згрішив (2 Сам 11, 4). Згодом цар намагається приховати свій гріх. Коли Давид дізнався, що Ветсавія вагітна, то дуже злякався і пішов на підступ, щоб приховати свій гріх від народу. Він прикликає з бойових дій чоловіка Ветсавії, щоб таким чином ніхто не міг запідозрити, від кого в неї народиться дитина. Він запросив його до себе, розпитував, як йдуть воєнні справи, а потім сказав, щоб він пішов додому, до своєї жінки відпочити. Проте Урія не пішов додому, а залишився при царському палаці, бо як він казав: «Мій пан Йоав і слуги мого пана таборяться в чистому полі, а я мав би йти додому, щоб їсти й пити та коло жінки спати?» (2 Сам 11, 11). Але ця відповідь не змінила рішення Давида. Наступного дня Давид його напоїв вином, щоб таким чином військовий нарешті пішов до жінки, але той знову не пішов.

Коли підступ Давида не вдався, він йде на ще важчий гріх. Він передає Урією Йоавові листа, в якому доручає відправити чоловіка Ветсавії. У своїх руках він ніс план своєї смерті і тільки доблесть та честь не дозволили йому того листа відкрити. Йоав посилає його у гарячу точку, і там його та ще інших воїнів вбивають. Це дало Давиду можливість одружитися з Ветсавією. З цим шлюбом він дуже квапився, щоб народ нічого не запідозрив. Проте йому не вдалося схватись від Божого правосуддя, бо «вчинок, якого допустився Давид, не сподобався Господеві» (2 Сам 11, 26).

Далі Давид намагається забути своє злодіяння, розвіятись... «Бо беззаконня моє я знаю і гріх мій завжди переді мною» (Пс 50, 5). Він вирушає у похід. Завоювавши місто, на чолі переможної армії повертався до Єрусалиму. Люди виходили йому назустріч і вітали його з почестями. Давид тішився, бо, можливо, був переконаний, що його гріх всіма забутий і він може вести спокійне життя.

Проте втекти від сумління неможливо. Бог посилає пророка Натана, який на прикладі багатого й бідного чоловіка показує Давидові всю мерзенність і гидоту гріха (2 Сам 12, 1-12). Царя огорнув трепет і він сказав: «Згрішив я проти Господа!» (2 Сам 12, 13). «Відверни лице твоє від гріхів моїх і всі беззаконня мої очисти» (Пс 50, 11). Огорнутий почуттям сорому й горя, він не знав, що робити. З туги серця звертається з покаєнною молитвою до Бога і просить: «Найпаче обмий мене від беззаконня мого і від гріха мого очисти мене» (Пс 50, 4). В молитві він виливає свою душу Богові, нічого не їсть і цілу ніч лежить на землі.

Дитина, плід грішного зв'язку з Версавією, помирає. Коли Давид про це дізнався, то встав із землі, вмився, одягнув чисту одіж і смиренно підкорився волі Божій. Його поведінка в очах оточуючих викликала неабияке здивування, бо досі він не їв, лежав на землі, постив, молився, а тепер ходить, ніби й нічого не сталося! Проте Давид приймає волю Божу...

«Дай мені почути радість і веселість...» (Пс 50, 10). Після смерті сина у Версавії незадовго народився другий син. Назвав він його Соломоном, що означає «мирний». Давид через пророка Натана отримав надію від Господа і надав Соломонові друге ім'я – Едідея, що означає «возлюблений Господом».

Володимир ТУХЛЯН. Школа покаюння на прикладі царя Давида//СЛОВО № 3 (63) 2015